

životu vjere, potrebna odgovarajuća priprava. Nitko se ne rađa kao vjeroučitelj i nitko to ne postaje spontanim razvojem. Svaki kršćanin može međutim postati vjeroučitelj zahvaljujući određenom odgojnom postupku koji će potaknuti njegov rast i postojanost te ispraviti njegove neizbježne ograničenosti.

Da bi se naznačio itinerarij o. v., potrebno je voditi računa o društveno-crkvenoj stvarnosti u kojoj žive vjeroučitelji te o pastoralnom programu njihove krajevne Crkve, o naslovnici-ma koji će im biti povjereni te o sredini u kojoj naslovnici žive. Ako se imaju na umu ti polazni uvjeti, mogu se odrediti i ciljevi odgoja i načini i putovi njegova promicanja.

1. *Ciljevi o. v.* Pri određivanju temeljnih ciljeva o. v. treba poznavati dimenzije njihova identiteta i njihove uloge: ljudske, duhovne i crkvene vrline, određenu mjerodavnost na biblijsko-teološkom području, poznavanje čovjeka i njegove okoline, pedagošku, metodičku i didaktičku pripravljenost.

a) Prvi je cilj o. v. potpuno ostvarenje njihove *ljudske i kršćanske osobnosti*. Ako hoće ostvariti ljudsku i kršćansku zrelost, da bi bili vjerodostojni i znakoviti svjedoci u zajednici, oni moraju obogatiti svoju osobnost životnim projektom koji proizlazi iz slušanja Božje riječi; prihvatiti Krista kao znak i temelj svoga postojanja; rasti kao uravnotežene osobe, sposobne za dijalog, pothvate i suradnju. Osim toga, da bi promaknuli svoju ljudsku i kršćansku osobnost, trebaju postići osjećaj radosne i djelatne pripadnosti crkvenoj zajednici, živjeti s odgovornim sudjelovanjem i smislom za razlučivanje hoda zajednice, odgovorno se uključiti u društvenu stvarnost.

b) Da bi u njima dozrela kršćanska osobnost i sposobnost svjedočenja vjere, vjeroučitelji moraju posjedovati *usklađeno i sustavno poznavanje* kršćanske poruke, raspoređene oko bitnog središta vjere, Isusa Krista. Taj osnovni cilj obuhvaća poznavanje temeljnih etapa povijesti spasenja, dovoljnu sposobnost za čitanje, tumačenje i posuvremenjivanje najvažnijih stranica Biblije; sposobnost da se razjasne bitne istine vjere izražene u Apostolskom simbolu; sposobnost tumačenja znakova liturgijskog i sakramentalnog života; sposobnost „čitanja“

VJEROUČITELJ (odgoj)

Izrazom „odgoj vjeroučitelja“ (= o. v.) označuje se odgojni proces kojim se vjeroučitelji osposobljavaju za izvršavanje svog proročkog služenja.

Vjeroučiteljima je, da bi vršili službu riječi i da bi bili sposobni promicati rast naslovnika u

povijesti i izražavanja suda o ljudskim stvarnostima u svjetlu Božje riječi.

c) Vjeroučitelji, da bi mogli promicati cjelovit rast svojih naslovnika, moraju također dublje *poznavati psihološke i sociološke „uvjete“* u kojima se oni nalaze. Stoga će o. v. morati nastojati opskrbiti ih odgovarajućim poznavanjem suvremenog svijeta, u njegovim društvenim i kulturnim dimenzijama. Na isti će se način tražiti odgovarajuća sposobnost shvaćanja psiholoških dinamizama subjekata k.

d) Vjeroučitelji, naposljetku, moraju steći *pedagošku, metodičku i didaktičku stručnost*. Ona omogućuje programiranje njihova odgojnog posredovanja i njegovo ostvarivanje suradnje s naslovnici, s pomoću tehnika i sredstava učenja i odgoja; provjeru prijedjenog puta, s obzirom na postavljeni cilj i na sredstva upotrijebljena da bi se do njega došlo.

2. *Itinerarij o. v.* Da bi se postigli navedeni ciljevi odgoja, vjeroučitelji trebaju proći usklađen i sustavan itinerarij. Ovaj itinerarij treba skladno integrirati odgoj „biti“ s odgojem „znati“ i „znati činiti“, tj. duhovno–crkvene, biblijsko–teološke, antropološko–kulturne i metodičko–didaktičke momente. Ova integracija je moguća ako se poziva na konkretni kat. čin na kojem se te dimenzije temelje. Vjeroučiteljem se postaje „čineći“ k. i sustavno razmišljajući o njoj. Dublja usklađenost ponuđena je uključivanjem kat. odgoja u itinerarij vjere cijele crkvene zajednice.

Itinerarij o. v. predviđa trenutak „poziva“, put specifične pripreme te pohađanje škola i tečajeva za kvalifikaciju.

a) Prije svega potrebno je da odgovorni u crkvenoj zajednici, pri izboru vjeroučitelja, imaju na umu neke temeljne pretpostavke budući vjeroučitelji već su morali učiniti temeljni kršćanski izbor; moraju biti spremni nastaviti putem ljudskog i kršćanskog dozrijevanja; moraju biti spremni služiti braći i ponuditi im dragovoljnu suradnju u svrhu rasta kršćanske zajednice

b) „Poziv“ na kat. služenje i „poslanje“ pastira ne osposobljavaju sami po sebi i za izvršenje služenja, nego zahtijevaju trajan i postupan *itinerarij* odgoja. U tom itinerariju odlučujuću ulogu ima iskustvo *grupe*. Budući da se okuplja manji broj osoba, to iskustvo potpomaže međuosobne odnose i čini zornim zajedništvo te tvori mjesto i sredstvo odgoja za crkveni život i zajedničko zalaganje u župi i društvenoj stvarnosti. Potrebno je da se grupa vjeroučitelja oslobodi isključive brige za organizaciju i didaktiku, kako bi prije svega postala mjesto duhovnog i crkvenog rasta, u kojem se ostvaruju izvorni momenti crkvenog života: slušanje riječi, molitva, učenje, razmjena iskustava, priprava na kat. susrete i momenti prijateljstva.

c) Unutar cjelovitog procesa ljudskog i kršćanskog odgoja imaju svoje mjesto *škole i tečajevi*, kao sredstva kojima je cilj omogućavati postizanje specifične stručnosti na kat. polju, osobito što se tiče sadržaja i metoda. Škole se organiziraju na različitim razinama, sa specifičnim i komplementarnim ciljevima: moraju se predvidjeti škole za bazične vjeroučitelje te škole za animatore vjeroučitelja, škole i tečajevi za specijalizaciju na posebnim područjima kat. pastorala te instituti za kvalifikaciju odgojitelja te krajevnih i biskupijskih promicatelja k. Trajno obilježje tih škola morat će biti traženje, dijalog i suočavanje s konkretnom kat. djelatnošću. Vjeroučitelji će morati postati protagonisti svog učenja i usvojiti metodu čitanja i tumačenja biblijskog, crkvenog i kulturnog iskustva kako bi mogli promicati aktivnu suradnju naslovnika na vlastitom putu vjere.

Bibliografija

„Catechisti per la crescita della comunità“, u: »Via Verità e Vita« 29(1980)80,1–80; „Formare i catechisti in Italia negli anni '80“, Leumann–Torino, LDC, 1982; „La formazione dei catechisti oggi“, u: »Catechesi« 49(1980)12,3–46; L. SORAVITO–C. BISSOLI, „I catechisti in Italia. Identità e formazione“, Leumann–Torino, LDC, 1983.

LUCIO SORAVITO